

AURA İSTANBUL 2020 BAHAR DÖNEMİ

Araştırma Tabanlı Tasarım Stüdyosu Ana Tema Metni

Stüdyo Yürütücüleri: Cem İlhan, Devrim Çimen

“METROTOPYA: Metropolde Alternatif Yaşam/Mekân Tahayyülleri”

Yakın zamanda kentte yaşayanların nüfusu kırdaki yaşayanların nüfusunu geçti ve gelecekte bu sayı katlanarak artacak. Geleceğin yaşamları şehirlerde, metropollerde hayat bulacak. Bu gerçeklik bizi kadrājımızı metropollere odaklamak ve onlara alternatif merceklerle bakmak konusunda uyarıyor.

Bir diğer önemli uyarı ise kapsamlı bir krize işaret eder türden. Küresel ölçekte yaygınlaşan demokratik talepler çerçevesinde gelişen toplumsal olaylar, aşırı boyutlara ulaşmış bir gelir dağılımı eşitsizliği, barınma sorunu ve tüm bunlara koşut olarak kendini gösteren iklim krizi dünyanın yeni bir eşikte durduğunu ilan ediyor adeta.

Diğer yandan kapitalizm ve yeni liberalizm ekseninde Türkiye’deki inşaat sektörüne dayalı gelişim ürkütücü sonuçlara gebe. Bu türden bir süreç ise kaçınılmaz olarak doğal ve kentsel mekânda hepimizin ana hatlarıyla gözleyebildiği ciddi tahribatlara neden olmaktadır.

Bu sırada üzerimize serpilmiş, kent yaşamını derinden etkileyen kamusal alanların katılımcı anlayıştan uzak bir biçimde hızlı değişimi ve bunun toplumda yarattığı umursamazlık ya da umutsuzluk etkisi. Bu kayıtsızlık halini belki de tetikleyen şey teknoloji ve iletişim araçlarının aşırı gelişiminin toplumsal yaşamdaki merkezi rolü. Buna dayalı olarak bireylerin içlerine kapanması sonucunda kent ve çevre ile kurul(amay)an ilişkiler.

Tüm bu olumsuz gelişmeler umutsuzluktan ziyade tarihte hep olduğu gibi çözüme ya da yeni bakış açılarına yönelik alternatif yaklaşımları da beraberinde getirmektedir. Örneğin küresel kapitalist ekonominin büyümeci yaklaşımına alternatif olarak ortaya çıkmış ve temel olarak ekoloji ve tüketimi azaltmaya odaklı “degrowth hareketi”, batı dünyasında giderek yaygınlaşan gerek yapı ölçeğinde gerekse kentsel ölçekte ifade bulabilen “müşterikleşme pratikleri” ya da kullanılmayan mevcut yapıları hekeleyerek yeni yaşam/mekân yaratan “gerilla/isyân mimarlığı” önemli alternatif yaşam/mekân

tahayyüllerinden yalnızca birkaçı olarak karşımıza çıkmakta. Daha bütüne ilişkin ütopyik/distopik tahayyüllerin de bu tür kriz durumlarında ortaya çıktığını unutmamak gerek.

Çalışma Konusu

Bu dönemin tasarım stüdyosunda farklı ölçeklerde konvansiyonel mekân üretme biçimlerini sorgulayan, zorlayan ve yeni yapma tasarlama biçimlerini devreye sokan bir anlayışın sınırlarını aramayı, mevcut duruma ilişkin yeni sorular sormayı ve yeni yolların araştırılmasını hedefliyoruz. Stüdyoda yapılacak çalışmalar salt fiziki mekâna odaklanmakla kalmayıp aynı zamanda yeni toplumsal, ekonomik modellerin de hesaba katıldığı tasarım yaklaşımlarının geliştirilmesini içerecektir. Bu arama/araştırmanın güzergahı ölçekten bağımsız ütopyik/distopik senaryolar ile mevcut durumun alternatif yaşam/mekan tahayyülleri çerçevesinde eleştirel tahlili olabileceği gibi daha somut, katılımcıların sorunlu gördüğü belli bir “yer”e odaklı alternatif yaklaşım, model, mekân, yaşam önerilerini de içeren geniş bir skalaya yayılabilecektir.

Dolayısı ile bu dönemin konusu ana metinde tarif edilen bu kapsamlı ve çok boyutlu kriz durumuna ilişkin alternatif bakış açılarını ve mekâna yansımalarını çeşitli temsil yöntemleriyle görünür kılmaktır. Bu sayede yaşanan tıkanmışlık durumunu aşmaya yönelik tahayyüller tartışmaya açılacaktır.